

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 141/20
Luksemburgā, 2020. gada 19. novembrī

Spriedums lietā C-663/18
BS un CA / Ministère public un
Conseil national de l'ordre des pharmaciens

Dalībvalsts nedrīkst aizliegt citā dalībvalstī likumīgi ražota kanabidiola (CBD) tirdzniecību, ja tas tiek iegūts no pilnīgi visa *cannabis sativa* augs, nevis tikai no tā šķiedrām un sēklām

Tomēr šo aizliegumu var pamatot ar sabiedrības veselības aizsardzības mērķi, bet tas nedrīkst pārsniegt to, kas nepieciešams šī mērķa sasniegšanai

B S un C A ir bijušie vadītāji uzņēmumā, kura mērķis ir tirgot un izplatīt elektroniskās cigaretes ar kanabidiola eļļu. Kanabidiols (turpmāk tekstā – “CBD”) ir kaņepēs (vai *cannabis sativa*) sastopama molekula, kas pieder kanabinoīdu saimei. Šajā gadījumā CBD tika ražots Čehijas Republikā, iegūstot to no likumīgi audzētiem kaņepju augiem un izmantojot pilnīgi visu augu, arī lapas un ziedus. Pēc tam tas tika importēts Francijā un iepildīts elektronisko cigarešu kapsulās.

Pret B S un C A tika sākts kriminālprocess, jo saskaņā ar Francijas tiesisko regulējumu¹ komerciāli var izmantot tikai kaņepju šķiedras un sēklas. Pēc tam, kad *tribunal correctionnel de Marseille* [Marseļas krimināltiesa] piesprieda viņiem brīvības atņemšanas sodu uz 18 un 15 mēnešiem nosacīti, kā arī naudas sodu 10 000 EUR, viņi iesniedza apelācijas sūdzību *cour d'appel d'Aix-en-Provence* [Ēksanprovansas apelācijas tiesā] (Francija). Šī tiesa tagad vēlas noskaidrot, vai Francijas tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru ir aizliegta citā dalībvalstī likumīgi ražota CBD tirdzniecība, ja to iegūst no pilnīgi visa *cannabis sativa* augs, nevis tikai no tā šķiedrām un sēklām, ir saderīgs ar Savienības tiesībām.

Šodienas spriedumā Tiesa ir nospriedusi, ka Savienības tiesībām, it īpaši normām, kas reglamentē preču brīvu apriti, ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkots.

Vispirms Tiesa noteica attiecīgajai lietai piemērojamās tiesību aktus.

Šajā ziņā tā noraida regulas attiecībā uz kopējo lauksaimniecības politiku². Šie sekundārie tiesību akti attiecas tikai uz tiem “lauksaimniecības produktiem”, kuri uzskaitīti Līgumu I pielikumā. Tādu CBD, kas iegūts no visa *cannabis sativa* augs, nevar uzskatīt par lauksaimniecības produktu atšķirībā no, piemēram, neapstrādātiem kaņepājiem. Tāpēc tas neietilpst šo regulu piemērošanas jomā.

Savukārt Tiesa norāda, ka noteikumi par preču brīvu apriti Savienībā (LESD 34. un 36. pants) ir piemērojami, jo pamatlietā aplūkots CBD nevar tikt uzskatīts par “narkotisko vielu”. Lai izdarītu šādu secinājumu, Tiesa vispirms atgādina, ka personas, kas tirgo narkotiskās narkotikas, nevar atsaukties uz aprites brīvību piemērošanu, jo šāda tirdzniecība ir aizliegta visās dalībvalstīs, izņemot stingri kontrolētu tirdzniecību medicīniskiem un zinātniskiem mērķiem.

¹ 1990. gada 22. augusta rīkojums par Sabiedrības veselības kodeksa R. 5132.-86. panta piemērošanu attiecībā uz kanabisu (1990. gada 4. oktobra *JORF*, 12041. lpp.), kā tas ir interpretēts Tieslietu ministrijas 2018. gada 23. jūlija apkārtrakstā Nr. 2018/F/0069/FD 2 par kanabisa izcelsmes produktu publiskas tirdzniecības uzņēmumiem (*coffee shops*) piemērojamo juridisko režīmu.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1307/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (OV 2013, L 347, 608. lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 (OV 2013, L 347, 671. lpp.).

Turpinājumā Tiesa norāda, ka, lai definētu jēdzienus “narkotika” vai “narkotiska viela”, Savienības tiesībās³ tostarp ir atsauce uz divām Apvienoto Nāciju Organizācijas konvencijām: Konvenciju par psihotropajām vielām⁴ un Vienoto konvenciju par narkotiskajām vielām⁵. CBD nav pieminēts pirmajā konvencijā un, lai arī ir taisnība, ka otrās konvencijas gramatiska interpretācija varētu izraisīt CBD kā kaņepju ekstrakta klasificēšanu par narkotisko vielu, šī interpretācija būtu pretrunā ar šīs konvencijas vispārīgo garu un mērķi aizsargāt “cilvēces fizisko un morālo veselību”. Tiesa norāda, ka saskaņā ar pašreizējām zinātnes atziņām, kas ir ņemamas vērā, citam no kaņepēm iegūtam kanabionīdam, proti, pamatlietā apskatāmajam CBD, atšķirībā no tetrahidrokanabinola (parasti dēvēta par THC) nav psihotropas vai kaitīgas ietekmes uz cilvēku veselību.

Otrkārt, Tiesa ir nospriedusi, ka noteikumi, kas reglamentē preču brīvu apriti, nepieļauj tādu tiesisko regulējumu, kāds ir pamatlietā aplūkotais. CBD tirdzniecības aizliegums ir uzskatāms par pasākumu ar importa kvantitatīvajiem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību, kas ir aizliegts ar LESD 34. pantu. Tomēr Tiesa precizē, ka šis tiesiskais regulējums var tikt pamatots ar kādu no LESD 36. pantā uzskaitītajiem vispārējo interešu apsvērumiem, piemēram, Francijas Republikas minēto sabiedrības veselības aizsardzības mērķi, ar nosacījumu, ka šis tiesiskais regulējums ir piemērots, lai nodrošinātu minētā mērķa sasniegšanu, un ka tas nepārsniedz to, kas ir nepieciešams šī mērķa sasniegšanai. Lai gan šis pēdējais vērtējums ir jāveic valsts tiesai, Tiesa šajā ziņā ir sniegusi divas norādes. Pirmkārt, tā norāda, ka tirdzniecības aizliegums, šķiet, neattiecas uz sintētisko CBD, kam esot tādas pašas īpašības kā aplūkotajam CBD un ko tādējādi varētu izmantot kā pēdējā minētā aizstājēju. Ja šis apstāklis būtu pierādīts, tas varētu norādīt uz to, ka Francijas tiesiskais regulējums nav piemērots, lai nodrošinātu sabiedrības veselības aizsardzības mērķa konsekventu un sistemātisku sasniegšanu. No otras puses, Tiesa atzīst, ka Francijas Republikai, protams, nav jāpierāda, ka CBD bīstamība ir identiska dažu narkotisko vielu bīstamībai. Tomēr **valsts tiesai ir jānovērtē pieejamie zinātniskie dati, lai pārliecinātos, ka apgalvotais reālais risks sabiedrības veselībai nav balstīts tikai uz tīri hipotētiskiem apsvērumiem. CBD tirdzniecības aizliegumu, kas, starp citu, ir visierobežojošākais šķērslis tirdzniecībā ar produktiem, kuri likumīgi ražoti un tirgoti citās dalībvalstīs, var noteikt tikai tad, ja šo risku var uzskatīt par pietiekami pierādītu.**

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [“Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106

---

³ Atsauce veikta tostarp ar Padomes Pamatlēmuma 2004/757/TI (2004. gada 25. oktobris), ar ko paredz minimuma noteikumus par noziedzīgu darbību pazīmēm un sodiem narkotisko vielu nelikumīgas tirdzniecības jomā (OV 2004, L 335, 8. lpp.), 1. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

⁴ Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija par psihotropajām vielām, kas noslēgta Vīnē 1971. gada 21. februārī (Apvienoto Nāciju Organizācijas līgumu krājums, 1019. sējums, Nr. 14956).

⁵ Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija par narkotiskajām vielām, kas noslēgta Ņujorkā 1961. gada 30. martā un kas grozīta ar 1972. gada protokolu (Apvienoto Nāciju Organizācijas līgumu krājums, 520. sējums, Nr. 7515).